

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

● Узбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашининг биринчи котиби М. М. Расулوف ўзган кунги Хиндистон Республикасининг Узбекистон Республикасидаги муваққат ишлари вакили Ашук Мукержи ҳамда Хиндистоннинг Узбекистон Республикасидаги элчихонаси иккинчи котиби Венкатеш Вармани уларнинг илтимосига кўра қабул қилди.

● Шу йил 8—15 октябр кунлари Тошкентда ўтказилмаган Осие, Африка ва Латин Америка мамлакатлари XI халқаро кинофестивалида олтидан кўпроқ давлат кино усталининг қатнашиши мўлжалланмоқда. Бу ҳақда кинофестивални ўтказиш ташкилоти аъзоларининг кеча журналистлар билан ўрашувида маълум қилинди.

● 14 июндан 15 июнга ўтар кечаси Янгйқўрғон, Чортоқ ва Косоний районларида дўл аралаш жала куйди, бўрон кўрилди. Қишлоқ жойларда 3450 та уйга шикаст етди, 10 минг гектардан ортиқ экин зарарланди. Дастлабки маълумотларга қараганда табиий офат 250 миллион сўмлик зарар етказди. Унинг оқибатларини тугатиш ишлари жадал олиб борилаётганда.

ҲАМДУСТЛИҚДА

● Кеча Бокуда Миллий мажлисда 7 июнда Озарбайжон Президенти этиб сайланган Абулфаз Элчибей қасамда қилди.

● Россия ҳукумати Жанубий осетиялик қочқолларга ёрдам кўрсатиш учун 200 миллион сўм ажратди. Ҳозир бу қочқоллар сон 100 миң кишидан ортиб кетди.

● Туркменистон Президенти Сапармурод Ниязов шу йил октябр ойидан эълон қилинган аҳоли учун электр энергия, газ ва сув бепул бўлишини айтди.

● Тожикистон Олий Кенгашининг раёсати беш кун муддат ичида Душанбе шаҳри ҳокими Мақсуд Исромонови қамолдат овоз қилиш тўғрисида қарор қабул қилди. У порахўрлик ва хизмат вазифини суиистёмом қилишда айбонлиб, ҳисбага олинган эди. Республика Олий Кенгашининг Раёсати агар унинг бу қарори бажарилмаса, Тожикистон Бош прокуровори Юсуф Хувайдиловани вазифинидан бўшатилиши ҳақида оғоҳланди.

● Россия Президенти Борис Ельциннинг фармони билан Корея Халқ Демократик Республикасининг фуқароси Ким Мен Сеге сийсий бошлага берилди. Бу фуқаро Россия маъмуриятига 7 майдаки сийсий бошлага сўраб мурожаат этган эди. Москва Давлат университетининг аспиранти, юкори мартабали дипломантининг ўли бўлган Ким Мен Сеге айтишича, дахрийлик давлат сийсати даражасига кўтарилган мамлакатда у орау қилган христиан руҳонийли бўлиши учун имконият йўқ экан.

● Россияда корхоналарнинг сийсичи тўғрисидаги Президент фармони кучга кирди. Бу фармон давлат мулкчилиги элик ва ундан ортиқ фонизи ташкил этадиган корхоналарга тааллуқлидир. Улар қара олган ташкилотлар ва бюджет олдиди ўш мавбуриятларини бажара олмағалар синган, деб ҳисобланадилар. Шундан сўнг бу корхоналар қиммати савдо-сид сотилади.

● Россия валюте бозоринда кеча ўтказилган навабдаги савдо АҚШ долларининг сўмга нисбати сўнгги бир неча ой мобайнида ил бор ошганлигидан далолат берди. 16 июнда ўтказилган савдода АҚШ бир доллар 118,5 сўмга алмаширилди. Бу аввалиги савдодаги нисбатан 6,2 сўм ортиқдир. Ана шу нисбатда 21 миллион 940 миң доллар сотилди.

ХОРИЖДА

● Украина Президенти Леонид Кравчук кеча йўқи кунлик расий савбар билан Францияга келди. Бу ерда у Украина билан Франция ўртасида ўзаро ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани имзоласди.

● Афғонистоннинг ҳозирги айрим раҳбарлари япи афв ҳукумати томонидан мамлакатда эълон қилинган айти афв соҳиб Президент Насибуллага ҳам тааллуқли бўлишига қарши чиқдилар. Мухоҳидлар Насибуллага «Афғон халқига қарши жиноятлар учун» судга берилишини талаб этмоқдалар.

● Ливанда гаровга олинган сўнгги иккита фербик — немислар Хайрих Штрюбиг ва Томас Кемптер кеча озод қилиндилар. Улар 1127 куну тун хибса сақландилар.

● Япония парламенти ушбу мамлакат ҳарбийларининг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти халқаро кучларига иштирок этишига розилик берувчи қонунни қабул қилди. Шуниси ақиқатга сазовори, ушбу қонун 20 ой давомида муҳокама этилди. Чунки Япония Конституциясига кўра бу мамлакат ҳарбийлари бошқа давлатлар тудувида бўлишлари мумкин эмасди.

Рўзноманингу шу сонига ҲАЖ САФАРИДАН ҚАЙТДИЛАР

Кеча кечқурун муборак Ҳаж сафарига борган дастлабки ҳашортларимиз қайтиб келдилар. «Узбекистон ҳаво йуллари» миллий авиакомпанияси тайёриасида Саудия Арабистондан шахримиз ва Тошкент вилотиининг 344 нафар ҳожиси қайтиб келди.

Маълумки, бу йил мустақил Узбекистон Республикасидадан ҳар бир мусулмон учун қўтлуг фарзини бажариш мақсадида 4 миңдан ортиқ фуқаро Ҳаж сафарига борган эдилар. Улар Мустақил Давлатлар Ҳамдустлигида мукаддас Маккага келган 13 миң нафар мусулмон каби Саудия Арабистони мамлакатининг подшоҳи Фаҳд ибн Абдул Азиз ал Саудининг шахсий меҳмоно бўлдилар. Инни муқаддас масинд ҳодим Фаҳд ибн Абдул Азиз ал Сауд уларнинг Саудия Арабистониди барча сарф-харажатларини ўз зиммасига олди.

Юртимиз мусулмонларини Ҳаж сафаридан олиб келиш юзасидан барча зарур чора-тадбирлар кўрилган. Бунинг учун «Узбекистон ҳаво йуллари» Саудия Арабистонига яна 19 та рейс бажаришни кўзда тутилган.

И. А. КАРИМОВ Сеулга келди

Узбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримов Корея Республикаси Президенти Ро Дэ Унинг таклифига биноан 16 июнь кунини шу мамлакатта расмий давлат таширифи буюрди.

Тўрт кун давом этадиган ташириф чоғида ҳар иккала томонни қизиқтираётган жуда кўп масалалар юзасидан олий даражада музокаралар ўтказилади. Ташириф

режасида Узбекистон бошлигининг йирик саноат марказлари ва илмий марказларини бориб кўриши кўзда тутилган.

Маҳаллий матбуот И. А. Каримов МДХ таркибиди мамлакатлардан Жанубий Кореяга келган биринчи раҳбар эканлигини таъкидламоқда. Узбекистон ҳудудида ҳозир 200 миңдан ортиқ корейлар яшамоқда, деб ёзади матбуот.

Бу ерда Узбекистон Президентининг ҳозирги таширифи чоғида Осиёдаги икки давлат ўртасида хилма-хил алоқаларни мустаҳкамлашга умид қилинмоқда. Бу мамлакатлар ўртасида 1992 йил март ойида дипломатия муносабатлари ўрнатилган.

Узбекистон миллий ахборот агентлиги.

Махсус мукофот соҳиб

ТОШКЕНТ давлат консерваторияси чогу асбоблари ижрочилиги кафедраси ўзбек миллий мусиқа санъатини кенг тарғиб қилиш борасида фаоллик кўрсатиб келмоқда. Кафедра ўқитувчиси И. Исромов ҳам бундай ижтимоий-педагогик жараёнга яқиндан бош қўшиб, ўз ижрочилик қобилиятини ёриш намоён этаётган моҳир педагоглардан ҳисобланади.

Кейинги йилларда бу санъаткор қатор янги мусиқа асарлари яратиб, ўз концерт репертуарини янада бойитди. У қўлга олган содда таралган миллий оҳанглар ҳам сафар ўз соҳрди жонбаси билан тингловчинни халқонга солди.

Санъаткор педагогининг бу борадаги ижтимоий иқдодий фаолияти муносиб тақдирланди. У Узбекистон Ешлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси таъсис этган махсус мукофотга сазовор бўлди.

Санобар ОЛИМОВА.

* Узбекистон—Жанубий Корея: ҳамкорлик қирралари ШАРТНОМА АСОСИДА

Суратли ахборот

ЯҚИНДА хизмат юзасидан «Миконд» заводида бўлди. Тўғриси айтганда биз у ерда ҳозирги бозор иқтисодиёти шариоатида корхона қандай ишлаётганлигини билиш мақсадида борганимиз. Лекин бошқа воқеанинг устидан чиқиб қолдик.

Маълум бўлишича, бирлашманинги тиббий бўлими ва профлакторийида Жанубий Кореядан келган шифокорлар беморларни қабул қилишаётган экан. Шунинг учун бу даволаниш масканларида одамлар ҳар кундан гавжум. Шунингдек, ҳамма касални аниқлаш ва даволаш корейлик шифокорлар томонидан текин олиб борилаётгани бизни кувонтирди.

— Бу айрилишга шахримизда яқинда ташкил топган корейлар черковининг руҳонийси Юн Тэ Ен катта ҳисса қўшди. — дейди бирлашма бош директорининг ўринбосари Шавкат Одилов. — У биринчи бўлиб бизга Жанубий Корея фирмалари билан ҳамкорлик қилишни таклиф қилган эди. Ҳозирги бозор иқтисодиётига ўтиш давридаги қийинчилик пайта улар республикамизга ёрдам беришга аҳд қилишди. Шунинг натижасида ишчиларимизга бир ҳафта давомида ҳар хил касалликларни даволашда бепул тиббий ёрдам кўрсатиш шартнома гоёси туғилди.

Шартномага кўра бирлашма корей шифокорларини тиббий усуна ва дорилар билан таъминлаш мажбуриятини олган эди. Шунга қарамастан Кореядан келган дўхтир ва ҳамширалар ҳар хил дори-дармонларни ўзлари билан олиб келишди.

Жарроҳ, тиш дўхтирлари ва бошқа шифокорлар шу ҳафтадан ичиди анча ишчиларини даволасди. Уларга ҳамширалар ёрдам беришга аҳд қилишди. Шунингдек, шифокорлар Тошкентга келиш олдидан Сеулда ўзига хос таловдан ўтишди. Ундан кейин улар ўзларининг меҳнат татили ҳисобига бу айрилишга қўл уришди.

Корей халқ табобатидан яхши хабардор бўлган шифокорларнинг қабулига кини иштиғида бўлганлар жуда кўп бўлди. Ва шунга мувофиқ бўлганларнинг ҳаммаси юкори малакали шифокорлардан ёрдам олишди. Ўз навбатида бирлашма ҳам Жанубий Кореядан келган шифокорларнинг ишлари, дам олиши ва овқатланиши учун аъло даражада шароит яратиб бердилар.

Хулоса қилиб айтганда «Миконд» заводи бундай ҳамкорликда биринчилардан бўлди. Келажакда улар томонидан ана шундай айрилишлар кўпайиб қилинади. Чунки улар жўнаб кетиш олдиди пойтахтга фақат солиқни сақлашда эмас, балки бошқа соҳаларда ҳам ёрдам бериш ҳамда тажриба алмашишга тайёр эканликларини таъкидладилар.

Ғулор ЮСУПОВ.

СУРАТЛАРДА: Жанубий

корейлик шифокорлар корхона ишчиларига тиббий ёрдам кўрсатишмоқда. Рустам Шарипов суратлари.

Йўлланма олишди

ЯҚИНДА Тошкент кимё-технология олийгоҳини битирган тўрт юз қирқка яқин малакали муҳандислар саноат корхоналарига йўлланма олишди. Еш мутахассисларнинг тенг ярмиси кимёгар-технологлар, қолган қисми эса озиқ-овқат технологлар бўлиб, улар Республикасининг турли вилотларидаги ишлаб чиқариш бирлашмалари, заводлар, илмий-тадқиқот олийгоҳлари ва лойиҳа ташкилотларига бериб ишлайдилар. Д. Эгамбердиева, Н. Умрақов, У. Орипова, А. Хўжаев, Н. Юнусова, С. Очилов, Т. Ходиметов, У. Тўраев, Н. Велютина ва бошқалар билимгоҳни қизил диплом билан тугатишга муваффақ бўлишди. Қатор диплом лойиҳалари ва ишлари корхона ҳамда конструкторлик ташкилотларида ёқланди.

Қудрат АҲМЕРОВ.

* Тошкент шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамасида

ИККИЛАМЧИ МАНБАЛАРНИ ТАЙЁРЛАШНИ ЯХШИЛАЙЛИК

ТАҲЛИЛЛАР шуни кўрсатмоқдаки, шаҳарда иккиламчи манбаларни йиғиш, тайёрлаш, топшириш ва улардан фойдаланиш ишлари илҳот даражада паст савияда олиб борилаётганда.

Иккиламчи манбаларни йиғиш ва топширишни уюштиришдаги нуқсонлар, уларинг етказиб беришдаги йиллик ҳажмининг пасайиши иш мезърининг бузилишига ва тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришнинг камайишига олиб келмоқда.

Иккиламчи манбаларни йиғиш, тайёрлаш, топшириш ва қайта ишлаш билан юзага келган вазиятни ҳисобга олиб ва ушбу ишни яхшилаш мақсадида Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбеков «Тошкентда иккиламчи манбаларни тайёрлашни уюштиришни яхшилашнинг чора-тадбирлари тўғрисидаги қарорга имзо чекди.

Бу қарорга биноан Тошкент шаҳар ҳудудий бирлашмаси «Ташкорконтрактор» зиммасига иккиламчи манбалардан оқилона фойдаланиш бўйича рақобрий қилиш ва ишларни мувофиқлаштириш йўқолатилди.

Ана шу мақсадларда бирлашма бошлиғи М. С. Ҳакимов зиммасига бир ой муддат ичиде:

Тошкент шаҳар ишлаб чиқариш-тайёрлов корхонаси билан бирлашмада шаҳардаги корхоналар ва ташкилотлар мисолида асосий иккиламчи манба хиллари чиқиши ҳажмининг аниқлаштириш.

Тошкент шаҳар ишлаб чиқариш-тайёрлов корхонасининг тизими ва ишончини ўрғатиш чикиш ва унинг фаолиятини яхшилаш тўғрисида таклифларни тақдим этиш;

чиқиндиларнинг турлари бўйича масалаларни ҳисобга олган ҳолда иккиламчи манбаларни «боротга жалб этиш юзасидан ишларни яхшилаш қаратилган тадбирларни тайёрлаш ва тақдим этиш;

маддий манбалардан оқилона фойдаланиш, шу жумладан шаҳардаги корхоналар ва ташкилотларда иккиламчи манбалардан ўринли фойдаланиш ишларини мувофиқлаштириш моддий-техника таъминоти бошқармаси зиммасига юкюлатилди.

Ана шу мақсадларда бошқарма бошлиғи Ю. Ф. Тиченкога:

бир ойлик муддат ичиде корхона ва ташкилотларда иккиламчи манбалардан фойдаланишнинг аҳоли хусусидаги вилотиининг аҳоли хусусидаги ишларини ўрғатиш;

иккиламчи манбаларни йиғишнинг манбаларни йиғишдан қайта ишлайдиган қичири корхоналар, ширкетларни ташкил этиш, мукорбил қабуллар жорий этиш, Тошкент шаҳар ишлаб чиқариш-тайёрлов корхонасининг тайёрлов корхоналарини ташкил этиш;

амалдаги солиқлар тўғрисидаги қонунга асосан давлат солиқ бошқармасига иккиламчи манбаларни йиғиш ва тайёрлаш билан шуғулланган корхона ва ташкилотларга имтиёзли солиқ ўрнатиш;

шаҳар иқтисодиёти ривожини олдидан мўлжаллаш бошқармасига 1993 йилнинг бошидан иккиламчи манбаларни йиғиш ва топшириш бўйича шаҳар давлат бююртмасини жорий этиш;

ана шу мақсадларда «Ташкорконтрактор» бирлашмасига ҳар йили биринчи декабрда бўлган муддат мобайнида шаҳар иқтисодиёти ривожини олдидан мўлжаллаш бошқармасига давлат бююртмаси бўйича таклифларни киритиш топшириди.

Районларнинг ҳокимларига, бош бошқармаларга, бошқармаларга, бўлим ва трестларга, шаҳар корхоналари ва ташкилотларига қуйдагилар топшириди:

иккиламчи манбаларни йиғиш ва ундан фойдаланиш бўйича ишларни уюштириш, тайёрлов ҳажмининг ошириш ва уларни топшириш бўйича масалаларни ҳал қилишда уларга ёрдам кўрсатиш;

Ишлатилган қозғоларни, иккиламчи тўқимачилик ҳом ашёларини ва бошқа қичиндиларни йўқ қилиб юборишни қатъиян ман этиш;

йиғув ишларида бевосита иштирок этувчи ҳодимларнинг иқтисодий жиҳатдан қизиқтириб, корхона ва ташкилотларда тулганган иккиламчи манбаларини ҳар кун ташиб кетишни ташкил қилиш;

шаҳарнинг ҳамма районларида шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамасининг моддий-техника таъминоти бошқармаси ташкил этадиган қичири корхона ва ширкетлар учун иккиламчи манбаларни йиғиш

ва тайёрлаш бўйича қўшимча қабул қилишни ташкил этиш мақсадида ва Ангрэн тара идишлари комбинати учун қоғоз йиғиндилари йиғиш бўйича хоналар ва худудлар ажратилиш;

«Ташкорконтрактор» концернига иккиламчи манбаларни транспортда ташини уюштириш бўйича етарли миқдордаги юк автомобиллари ажратилиш;

ҳисоб бошқармасига шаҳар иқтисодиёти ривожини олдидан мўлжаллаш бошқармаси билан ва «Ташкорконтрактор» билан биргаликда бир ойлик муддат ичиде иккиламчи манбаларни йиғиш ва фойдаланиш бўйича статистик ҳисобот юзасидан тақлифларни тақдим этиш;

Узбекистон Республикаси давлат банкнинг шаҳар бошқармаси иккиламчи манбаларни топширишлар билан ҳисоб-китоблар учун зарур нақд пул ажратилиш керак.

Тошкент шаҳар шартнома савдо бирлашмаси, Тошкент шаҳар тайёрлов-ишлаб чиқариш корхонаси, моддий-техника таъминоти бошқармаси, халқ таъминоти бошқармасига, иккиламчи манбаларни тайёрлаш ва йиғиш билан шуғулланган корхоналарга қуйдагилар топшириди:

иккиламчи манбаларни топширишлар учун тўғривдентўғри шартнома тузиш ва мол

МУСТАҚИЛ ДАВЛАТЛАР ҲАМДУСТЛИГИ ҲАРБИЙ УҚУВ ЮРГЛАРИДА ТАЪЛИМ ОЛАЕТГАН УЗБЕКИСТОНЛИК ТАЛАБАЛАРГА МУРОЖААТНОМА

Азиз ўзбекистонлик талабалар!

Кейинги ойларида жонажон республика ҳарбий ўқув юрларида ўқиниш давом эттиришни сўраб ёзилган хат ва аризалар кўпайиб тушаётганлиги муносабати билан сизларга мурожаат қиламан.

Бундай илтимос қилишларининг сабабларини жуда яхши тушуниб турибман. Бироқ, сизларга маълумки, Узбекистон Республикасида зобит ҳодимлар тайёрлаш фақат учта олий ҳарбий билим юрти (Тошкент олий умумий юрти, Тошкент олий танк кўмондонлари билим юрти ва Самарқанд олий ҳарбий автомобиль фаолияти билан боғлиқ бўлган соҳалар бўйича) гина янада ошпирлямоқда.

Маъмур билим юрларидаги ўқиниларнинг имони бўлган кўп миқдор ва уларнинг иқтисодлашувини эълитиб қолганда республикада қичири қарсандаги барча ўзбекистонлик талабаларнинг таълимини шу ўқув юрларида давом эттиришларини яқин вақт ичиде таъминлашнинг илҳоти йўқ.

1992 йил 15 майда имзо-

«Алоқачи»нинг ҲИММАТИ

УРТА Осиё кабеллар ишлаб чиқариш бирлашмаси қошидаги «Мангала» ишхона корхонасининг «Алоқачи» ширкати жамоада меҳнат қилётган аёллар учун кўйлақ, пўстин, аёллар бош кийимларини ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Хом ашё корхонада боқилаётган кундузлар ҳисобига, шунингдек, бартер усулида Русиядан келтирилган.

Шуниси диққатга сазоворки, ишчи-хизматчилар қийин кечаларни бозор қамда ширкатларга қараганда анча арзон нархда ҳавид қилмоқдалар.

Садриддин ШАМСИДДИНОВ.

* Спорт

Бош устоз мамнун

УКРАИНА пойтахти Киевда самбо бўйича талабаларнинг Европа биринчилиги бўлиб ўтди. Бу муносабатида ўзбекистонлик спортчилар муваффақиятли қатнашиб жумоа ҳисобида биринчи ўринни эгалладилар. Самбочиларимиздан Фироз Аъзамов, Армен Богдасаров, Рудольф Кимлар вольиб чиқиб олтин медал соҳиб бўлдилар. Яна бир спортчи бўлиб Мурта Фармонов кумуш медал билан қифолланди. Республика шарафини ҳимоя қилган жамоанинги бош устоз Георгий Попов ишгирларининг иштирокида мамнун бўлди.

Наргиза ИВРОХИМОВА.

БИНАТ САЛОМАТЛИК

ТАЛАБАЛАР шахарчасининг ўртасида, республика кўз хасталикларни шифохонасида тугаш йўлининг унги тарафида шинаминга саломатлик маскани жойлашган. Бу ерга ташриф буюрган кишининг бахри-дили очилади. Турли мева, манзарали дарахлар айниқса баҳор кезлари ўзгача гўзаллик касб этади. Йўл-кўлар равон-ораста.

нишлари учун барча шароитлар яратилганлиги шонли ҳосил қилдиқ. Талабаларнинг доволанишдан буш пайтларида дарсларга пухта тайёргарлик кўришлари учун имкониёт етарли. Озода, шинам хоналарида бемалол мўталаб қилиб, чизмакорлик билан шугулланишди.

Беморни даволашда хоржидан келтирилётган камбўб дори-дармонлар турли даволаш қурималарининг ўзи кифой эмас эканлиги шонли ҳосил қилдиқ. Менимча ҳар бир кишининг қалбига йўл топиб кайфиятини кўтариш, унинг тезда соғайиб кетишига ишонтириш ҳам касбимизда алоҳида аҳамият касб этади. Мазлумки, мустақил йўлидаги ҳозирги оғир турмушимизда кўпчиликнинг асаби таранглашган. Ҳамма ширин сўз гадаси. Беким айтайдиларку ширин сўз — жон озғин, деб. Бундан ҳам ақилдор ҳис қилган жамоамиз шифокорлари тиббий муолажани хушмуомалелик билан уйғунлаштирган аснода олиб бормоқдалар.

Даволаш масканиде ечимини кутётган муаммолар ҳам талайгина экан. Бош шифокор Ботир Топшўлётовнинг таъкидлашча, санаторий худуди ханузгача ўрналмаган. Янгида тўла таъмирдан чиқарилган бинонинг канализация қисми яна қайта қўриб чиқишга муҳтож аҳволда тушиб қолган. — Енимизда иссиқхона ташкил этиш учун жой бор, — дейди Б. Топшўлётов. —

* Таърихимизнинг ўқилмаган саҳифалари

ТОШКЕНТНИНГ БОСИБ ОЛИНИШИ

ТОШКЕНТ ўзининг икки минг йилдан ортиқ тарихи давомида бошидан кўп азоб-уқубатларни ва вайронгарчиликларни кечирган. Шаҳар аҳли ҳамша нагга таъёр турган ҳолда яшайди. Негаки ҳар дақиқада душманнинг шаҳарга ҳужум қилиши ҳеч гап эмас эди. Шунинг учун шаҳар қадимики дарвлардан қалин ва баланд девор билан ўраб олинган, Таърихий маълумотларга кўра девор устида икки отлиқ киши бемалол юриши мумкин бўлиб, унинг атрофи сув тўлдирилган катта эзовур билан ўралган. Бир ўрта асрлик муаллимнинг кўрсатишча, шаҳар аҳолиси бир қўлида асбоб-ускуна, иккинчисиде эса қурол-яроғ билан ҳаёт кечирган. Чунки душманнинг қўқисдан қилган ҳужумига қарши дарҳол жангга кириш мўтадилас бурч ҳисобланган.

Девор устида соқчи-сарбозлар атрофини тинимсиз кузатиб турган. Улар душман шараси кўриниши биланоқ «ёв келатир!» деб бақириб, шаҳар аҳлини мудофаага чақирган. Бу ҳақда Шорасул исми боболари (1840—1950) сўзлаб берган эдилар. Бу мўтабар зот рус аскарлари билан бўлган.

аста-секин чеканиб ўзларини шаҳар ичига олишлари ва мудофаа чизигини эгаллашлари, бошқа жангчиларини урушин давом эттиришлари ҳақида фармон берган. Бироқ қаттиқ жангларида кейин ватан ҳимоячилари Салор бўйига чекинадилар. Бу вақтда Алимқул оғир аҳволда шаҳар ичига келтирилди. У кўп ўтмай жон берди. Алимқул ўз ватанига содиқ ва доворак шахс сифатида тарихда ўтмас из қолдириди. Шундан кейин ватан ҳимоячилари сардорсиз қолиб, ваҳимага тушдилар. Бу душманга жуда кўл келиб ватан ҳимоячиларнинг қаршиликларини енгишга эришти. Шундан кейин хонлигини Қўқон, Наманган ва бошқа жойларидан келган аскарлар шаҳарни ўз ҳолига ташлаб, юртларига кетиб қолдилар.

Шаҳарда умумий тартибсизлик содир бўлди. Бундан фойдаланган генерал Черняев аскарлари 1865 йилнинг 14 июнида шаҳарга бостириб киришга мўтадилас бўлдилар. Шундан кейин шаҳар ичига душман билан ватан ҳимоячилари ўртасида қонли жанглар бўлган. Ҳатто айрим жойларда душманга қарши баррикадалар ҳам қўриди. Масалан, Анҳор кўпирғинининг фарб томони арвалар билан тўсилиб, мустақамланди. Айни бир пайтда Анҳор ёнидаги дўкнорлар ичидан мудофаачилар душманга ўқ уздилар. Бир ярым соатлик оғир жангдан сўнг рус аскарлари чеканиб, шаҳар Шибли ариғи орқали қалъа деворининг шимол томонига ўрнашди. Улар «чекинаётганларга ўрдадаги дўкнорларга ўт қўйиб қочганлар, Чучуқпўриқчида ҳамма кўчаларни ҳам оғзи бекитилиб рус отрядига қарши қўчалар қўйилган. Айрим рус аскарлари маҷитлар ичига кириб олиб, урушганлар. Бироқ, улар ўраб олиниб тор-мор этилган. Шаҳар Шибли орқали чекинган рус отряди яна ўрдага бостириб киришга ҳаракат қилди. Буларга қарши Қиёт маҳалласининг аҳолиси Абдурахим ясовул бошчилигида деворларнинг орқасига ва пасткам жойларга ўрнашиб олиб мудофаа чизигини эгалладилар. Булар орасида Мирсўф Мирсўлттон боғбон ўғли, Умархон Тўрақон ўғли, Мирсўдиқ Мирсўдиқ ўғли, Нормухаммад ва Мулла шер Мерганлар, Муллажон Муса Муҳаммад Али бобо подачининг ўғли ва бошқа оддий халқ вакиллари бор эди. Халқ қўғилдилари шаҳар мудофаасининг асосий кучини ташкил этган эди. Абдурахмон ясовул бошчилигидаги қўғилдилар ёнги ёнига қарамай, кун бўйи душман ҳужумини қайтариб турдилар, охири рус отряди шаҳар четиغا чиқиб кетишга мажбур бўлди. Бундан кейин ҳам қўрсатилган Анҳорга қайтдан келган рус отряди билан қаттиқ жанг қилган. Шу вақтларда шаҳар аҳолисининг аҳоли ҳур жиҳатдан ниҳоятда оғирлашиб, сувсизлик ва ташналикдан қаттиқ азоб чекмоқда эди. Тошкент аҳолиси бундай мушкул оқибатларга қарамай шаҳарни қўлдан бермасликка жон-жаҳди билан ҳаракат қилдилар. Бироқ рус аскарлари айрим хон кишилар орқали шаҳардаги ўқ-дори омборини топиб, уни портлатишга мўтадилас бўлдилар. Бу шаҳар мудофаа тақдирини ҳал қилган омиллاردан бири ҳисобланади. Сувсизлик, йўқчилик, ўқ-дори етишмаслиги, кўп кишиларнинг жароҳатланганлиги, ўлим халқнинг тинчасини қуритди. Тошкентдан Бухоро, Хива, Қўқонга ердан сўраб юборилган ақчиллар натижадаси қайтидилар. 1865 йил 27 июндан тошкентликлар тиш-тирноғи билан қуролланган душман ҳужумларига бардос беролмай тақсим бўлишга мажбур бўлдилар. Генерал Черняев Шайхонтоҳур, Бешёғоч, Себзор ва Кўнча даҳлардаги халқ гавжум яшайдиган жойларга тўлларни ўрнатиб дарҳол тинчлик сулҳи тузилмаса шаҳарни ёндыриб, остин-устун қилиб ташлаш ҳақида хабар тарқатди. Шундан кейин генерал Черняев Ҳакимхўжа қозон қалон, Абдуқосим эшон, мулла Солиҳбек Охун додхў ва шаҳарнинг катталари билан маълуми ўтақиди. Музонара натижадаси тинчлик сулҳи тузилди, ҳар икки томон аддонама имзо ченди. Аддонамада шаҳар халқининг ўз динида қолиши ва барча ишлар шарият асосида олиб борилиши қўрсатилган. Шунингдек, ҳовли ва майдонлар аввалгидек ўз эгалари қўлида қолдирилди. Шунингдек, туз аҳоли фарондиларини аскарликка ҳизматга овлмасликка келишилди. Аддонамада ҳар тўрт даҳанин муҳри босилиб, бу жойларга берилди. «Аддонама тузилганидан кейин генерал Черняев шаҳар катталарига дўхоба ва зар ёқали чакмоллар ишқирди. Шу тарихда қонли жанглардан сўнг Тошкентда рус давлатининг ҳукмронлиғи ўрнатилган эди. Генерал Черняев шаҳар катталарини ўз томонига жалб этиш учун уларга таниш мақсадиде Ҳакимхўжа қозон қалоннинг уйига бориб, унга қимматбаҳо совғалар ва олтин медаль берди. Сўнгра Черняев Регистон растанига, Сўнгра Камбарал ва гадолар орасига тингалар тоқиди. Урушда яраланган кишиларга тиббий ёрдам қўрсатилди.

ТАЛАБАЛАР ВА МУАЛЛИМЛАР ДАВОЛАНИШАДИ

— Инсон, айниқса бемор қалбига йўл топа билмиш ҳам санъат, — дейди бош шифокор, олий тоифадаги шифокор Ботир ака Топшўлётов. — Бу айниқса биздан юксак маъсулият, касбимизга чин ихлос қўйиб меҳнат қилишни талаб этади. Зеро, мустақил йўлида дастлабки олимлар ташлаётган республикамизнинг ҳозирги оғир шароитида тиббиёт соҳаси жонқурларидан ниҳоятда зийрак, ширинсухан бўлишлари лозим. Шунини назарда тутган ҳодимларимиз ўз касбларини сидқидилдан ардоқлаб, муолажа қатори ширин сўз, хушмуомала билан даволанувчилар руҳиятига зиебахшилик этаётдилар.

Шифохонамиз 1976 йилда ташкил топган. Бу ерга 1986 йили бош ҳаким бўлиб келдим. Илк фаолиятимни шифокорлар билан тил топишдан бошладим. Тартиб-интизомга алоҳида эътибор бердим. Кейинчалик замонавий даволаш анжом-ускуналарини ўрнатдик. Шифохонамиз бир йўналишда эмас, балки бу ерда барча турдаги беморларга ҳизмат қўрсатилади. Электр нури, минерал сув ваннаси, парафин-озақери, шифобахш гиёҳлар шарбати, уқалаш, тили деволаш, физиотерапия бўлимлари мавжуд. Утган йили санаторийимизде 1968 киши ўз саломатлигини мустақамлади. Жорий йилнинг дастлабки уч ойи мобайнида эса 452 кишига ҳизмат кўрсатдик. Умуман, ҳар ойда 130 дан зияд илм тоқиб ва ўқитувчилар даво тоқмоқдалар. Талабалар бепул даволанадилар. ўқитувчилар эса мўлжалдаги маблагнинг 10 фоизини тўлайдилар. Барча ҳаражатлар илмиго, касба уюшмаси ҳисобидандир.

Менимча асосий масала ҳозирги ишлаб турган бирлашма қайтадан жиҳозлаш зарур. Уни хом ашё билан таъминлаш, ундан ташқари, бутун жумҳурият худудининг айрим вилоятларида шунга асосланган кичик корхоналарни қўриш кераки, бу тезгина дори-дармонни етиштириб чиқаришга имкониёт яратиб берсин. Ҳозирги кунда катта-катта бирлашмалар қўришга ҳеч қандай ҳожаат йўқ. Чунки вилоятларда ташлаб қўйилган айрим иморатларни фабрикага мослаштиришга бўлади. Бунинг учун ҳамма шарт-шароитлар бор. Айниқса ўсимликлар дунёсига ўзбекистон бой, бу тайёр хом ашё демакдир. Ундан кейин корхоналарни кимёвий синтетик моддалар билан ҳам таъминлас бўлади. Айниқса ҳозир халқини дори-дармонлар билан таъминлаш қийин бўлиб қолди. Шунинг учун бирлашма жамоаси қандай бўлмасин янги дори-дармонларни тезкорлик билан ўзлаштиришга киришди.

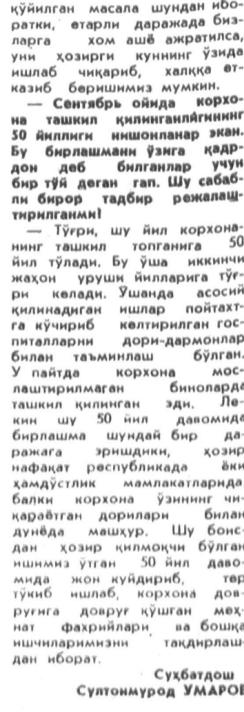
Хозир бизда кенг тарқалган қамқонлик касаллари кўп. Бу аёлларимизде, аш болаларимизде, айниқса Орол бўйида, Хоразм вилоятида кўп тарқалган. Шунини ҳисобга олиб ўзимизде синтез қилинадиган фирмид дориси асосида янги ширин пишириқ ишлаб чиқарилиди. Хозир у тўғруқ хоналарда, боғча ва мектабларда болаларга берилмоқда. Шунингдек уни ҳомилдор аёлларга ҳам берилса, уларде темир моддаси етишмаслигининг олди олиниб, қон тартибга туширилади. Бу пенеће иккинчи Тошкент тиббиёт олийгоҳи қосинидаги гигиена кафедрасининг олимлари билан биргаликда ишлаб чиқилган ва яхши натижадор берди. Энди кўйилган масала шундан бизратиқ, етарли даражаде бизларга хом ашё ажратилса, уни ҳозирги куннинг ўзиде ишлаб чиқариб, халқка ётказиб беришимиз мумкин.

— Сентабрь ойида корхона ташкил қилинганлигининг 50 йилгини нишонлавэр экан. Бу бирлашмаи ўзига қардон деб билганлар учун бир тўй деган гап. Шу сабабли бирор тadbир режалаштирилгани!

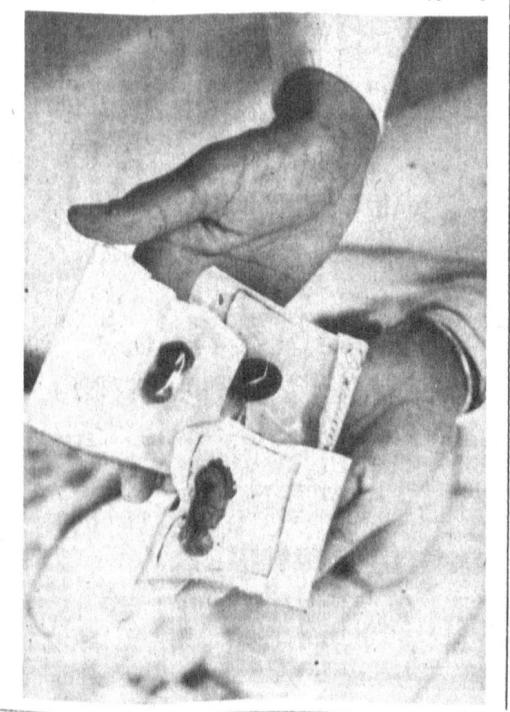
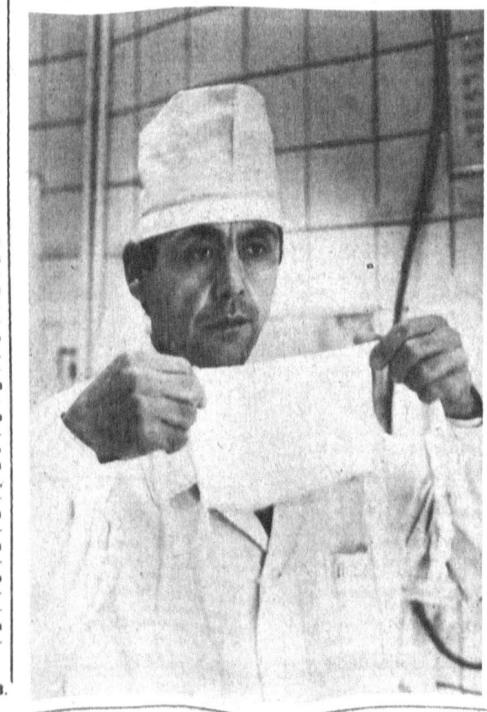
— Тўғри, шу йил корхонанинг ташкил топганига 50 йил тўлади. Бу ўша иккинчи жаҳон уруши йилларига тўғри келадди. Ушунда асосий қилинадиган ишлар пойтахтга кўчириб келтирилган госпиталларни дори-дармонлар билан таъминлаш бўлган. У пайтда корхона мослаштирилмаган биноларда ташкил қилинган эди. Лекин шу 50 йил давомида бирлашма шундай бир даражада эришдики, ҳозир нафақат республикаде янги ҳамдўстлик мамлакатлариде, балки корхона ўзининг қил қараётган дорилар билан дунёда машхур. Шу бонсдан ҳозир қилмоқчи бўлган ишимиз ўтган 50 йил давомида жон кўйдириб, тор тўқиб ишлаб, корхона доврўғига доврўқ қўшган меҳнат фахрийларни ва бошқа ишчиларининг тақдирларидан иборат.

Хасталик асорати қолмайди

публикаси Соғлиқни сақлаш назирлиғига қарашли 1-клиник касалхонасининг жигар ва ўт йўллари хасталикларни даволашга асосий эътибор қаратилоқда. Чунки бу касаллик унчалик кўп тарқалмаган бўлсада, у билан азият чекаётганларнинг аҳоли оғир оқибатларига олиб келиши мумкин. Бу борада Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш назирлиғи кўрсатишича, жигар ва ўт йўллари хасталикларини даволашда мушкулликларни бартараф қилишда табибиётнинг қўли қолмайди. Ушундан кўриладики, жигар ва ўт йўллари хасталикларини даволашда мушкулликларни бартараф қилишда табибиётнинг қўли қолмайди.

Сўхбатдош Сўлтонтўроуд УМАРОВ.

Урустам Шарипов суратлари.

